

**Komisja Budżetowa
Rady Miejskiej
w Sosnowcu**

W związku z posiedzeniem Komisji Budżetowej Rady Miejskiej w Sosnowcu zaplanowanym na dzień 26 sierpnia 2026 r., przekazuję informacje dotyczące pkt 1 porządku obrad.

Pkt 1. Wzrost wydatków na oświatę w latach 2023-2025.

Wydatki ponoszone na realizację zadań oświatowych co roku wykazują wzrost w stosunku do roku poprzedniego. Największe różnice występują w obszarach wynagrodzeń pracowniczych wraz z pochodnymi oraz dotacji udzielanych z budżetu miasta dla szkół i przedszkoli niepublicznych.

Załączone poniżej tabele przedstawiają wydatki oświatowe w podziale na te finansowane z dochodów Gminy oraz z innych źródeł, z wyszczególnieniem najistotniejszych pozycji wydatkowych.

Tabela 1

Wydatki na zadania oświatowe finansowane z dochodów Gminy w latach 2023-2025

Rok	2023	2024	2025
Wydatki na zadania oświatowe finansowane z dochodów Gminy			
<i>Wynagrodzenia osobowe i pochodne</i>	333 305 038,75	414 286 274,07	438 617 168,49
<i>Dotacje udzielane z Budżetu Gminy dla szkół i przedszkoli niepublicznych</i>	43 894 831,28	63 627 113,16	69 712 407,91
<i>Media (energia elektryczna, gaz, woda)</i>	22 895 851,96	24 290 584,97	26 303 347,96
<i>Zakładowy Fundusz świadczeń Socjalnych</i>	16 652 974,30	23 920 541,03	25 433 500,59

<i>Zakup środków żywności w związku z żywieniem dzieci i uczniów na stołówkach szkolnych i przedszkolnych oraz w bursie szkolnej - z wpłat rodziców</i>	14 661 477,49	15 828 329,79	16 680 102,34
<i>Przeglądy i konserwacje, bieżące naprawy, awarie, remonty i modernizacje</i>	4 711 549,85	4 320 199,14	4 899 102,36
<i>Wydatki inwestycyjne placówek oświatowych</i>	205 624,02	381 871,81	456 411,59
<i>Zwrot kosztów za wychowanie przedszkolne dzieci będących mieszkańcami Sosnowca, a uczęszczających do przedszkoli w innych gminach</i>	912 900,57	897 470,23	818 933,49
<i>Zwrot kosztów dowozu dzieci niepełnosprawnych do placówek oświatowych, na podstawie indywidualnych umów zawartych z rodzicami</i>	191 531,91	267 558,66	269 697,77
<i>Koszty dowozu zbiorowego dzieci do placówek oświatowych, organizowanego przez Gminę</i>	1 836 939,22	1 891 839,34	1 946 707,16
<i>Budżet Obywatelski</i>	0,00	0,00	560 395,63
<i>Pozostałe wydatki statutowe</i>	19 195 114,07	19 409 477,64	20 065 656,18
RAZEM	458 463 833,42	569 121 259,84	605 763 431,47
<i>% wzrost wydatków w stosunku do roku poprzedniego</i>		24,14%	6,44%

Największy wzrost wydatków oświatowych został odnotowany w 2024 r., co wynikało głównie z rekordowych podwyżek płac dla nauczycieli, gdzie wzrost wynagrodzenia zasadniczego dla nauczycieli mianowanych oraz dyplomowanych wyniósł 30%, a dla nauczycieli początkujących 33%. W 2024 r. znacząco wzrosła również subwencja oświatowa i tzw. standard A, czyli bazowy wskaźnik będący roczną kwotą przypadającą na jednego ucznia przeliczeniowego. W 2024 r. kwota ta wzrosła w stosunku do 2023 r. o 2.093,00 zł, podczas gdy wzrosty w roku 2023 oraz 2025 nie przekroczyły 1.000,00 zł. Tak duży wzrost

standardu A ma z kolei istotny wpływ na kwotę dotacji udzielanych z budżetu miasta dla placówek niepublicznych.

Realizacja zadań oświatowych, do końca roku budżetowego 2024, w dużym stopniu finansowana była z części oświatowej subwencji ogólnej, stanowiącej główne źródło finansowania wydatków oświatowych. Począwszy od dnia 1 stycznia 2025 r. nastąpiły znaczące zmiany w finansowaniu zadań placówek oświatowych. Wprowadzono model oparty na tzw. „kwocie potrzeb oświatowych”, który zastąpił dotychczasową subwencję. W nowym systemie do obliczania potrzeb oświatowych zostały włączone wszystkie dzieci przedszkolne, niezależnie od wieku. Jest to równoznaczne z likwidacją tzw. „dotacji przedszkolnej”, stanowiącej wcześniej dofinansowanie z budżetu państwa do zadań w zakresie wychowania przedszkolnego. Pomiędzy subwencją, a kwotą potrzeb oświatowych istnieje zasadnicza różnica polegająca na tym, że Gmina nie otrzymuje wpływów z budżetu państwa będących wprost odzwierciedleniem oszacowanej kwoty potrzeb oświatowych. Stanowi ona bowiem tylko kalkulację tych potrzeb, dokonaną na podstawie danych zawartych w systemie informacji oświatowej, ale kwotę tę Gmina powinna pozyskać z dochodów własnych – głównie z udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz podatku dochodowym od osób prawnych (CIT).

Kwota potrzeb oświatowych pozyskana z dochodów własnych, podobnie jak wcześniej otrzymywana subwencja, wciąż stanowi największą część środków, przeznaczanych na finansowanie zadań oświatowych. Ponadto należy mieć na uwadze, że placówki oświatowe również pozyskują dochody dla Gminy, z których finansowane są wydatki oświatowe. W omawianym okresie, dochody uzyskiwane przez szkoły i przedszkola wyniosły od ok. 20 mln zł w 2023 r. do prawie 23 mln zł w 2025 r., z czego główne pozycje dotyczyły wpływów z tytułu wyżywienia w stołówkach szkolnych i przedszkolach, wpływów z tytułu najmu pomieszczeń oraz z tytułu opłat za wychowanie przedszkolne. Zestawienie dochodów oświatowych prezentuje tabela nr 2.

Tabela 2

Dochody oświatowe uzyskane w latach 2023-2025

Rok	2023	2024	2025
Dochody oświatowe			
<i>DOCHODY - Subwencja oświatowa / potrzeby oświatowe od 2025</i>	282 114 755,05	375 748 868,00	425 823 020,00
<i>DOCHODY INNE placówek oświatowych</i>	20 179 619,13	22 071 667,02	22 904 428,47
RAZEM	302 294 374,18	397 820 535,02	448 727 448,47

Porównanie wydatków oświatowych finansowanych przez Gminę z dochodami uzyskiwanymi na ten cel pokazuje, że w 2025 r. oszacowana kwota potrzeb oświatowych nie zabezpieczyła całej kwoty środków niezbędnych do realizacji zadań oświatowych. W poprzednich latach otrzymywana subwencja również nie pokrywała wszystkich wydatków, przez co Gmina także finansowała dużą część wydatków na oświatę z dochodów własnych. Porównując kwotę wydatków oświatowych z kwotą dochodów uzyskanych na ten cel, otrzymujemy wartość realnego dofinansowania z budżetu miasta wydatków na zadania oświatowe. Kwoty te przedstawia tabela nr 3.

Tabela 3

Dofinansowanie do zadań oświatowych z budżetu miasta w latach 2023-2025

Rok	2023	2024	2025
DOFINANSOWANIE DO ZADAŃ OŚWIATOWYCH Z BUDŻETU MIASTA	156 169 459,24	171 300 724,82	157 035 983,00
<i>% zmiana wysokości dofinansowania wydatków oświatowych z budżetu miasta w stosunku do roku poprzedniego</i>		9,69%	-8,33%

Podkreślić należy, iż oprócz dochodów Gminy, istotnym źródłem finansowania projektów dydaktyczno – wychowawczych są również dotacje rządowe oraz środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej. Dodatkowo, w związku z konfliktem zbrojnym trwającym na terytorium Ukrainy, Gmina od kwietnia 2022 r. do końca 2025 r. otrzymywała środki z Funduszu Pomocy na realizację dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy. Wysokość tych środków wyznaczało Ministerstwo Edukacji Narodowej według analogicznego algorytmu, zgodnie z którym wyliczana jest kwota potrzeb oświatowych dla danego samorządu. Wydatki oświatowe finansowane z innych źródeł przedstawia Tabela nr 4. Część z tych wydatków nie ma jednak stałego charakteru, jak np. jednorazowa subwencja na nagrody dla nauczycieli z okazji 250-lecia KEN czy dotacja przedszkolna, której od 2025 r. już nie ma. W związku z powyższym, zestawienie wskazuje na spadek wydatków w 2025 r. w stosunku do 2024 r. głównie właśnie przez fakt likwidacji dotacji przedszkolnej. Główne pozycje, świadczące o pozyskiwaniu środków ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań oświatowych, w szczególności z dotacji celowych z budżetu państwa oraz z budżetu Unii Europejskiej, z roku na rok wykazują wzrost.

Tabela 4

Wydatki na zadania oświatowe finansowane z innych źródeł w latach 2023-2025

Rok	2023	2024	2025
Wydatki na zadania oświatowe finansowane z innych źródeł			
<i>Wydatki finansowane ze środków unijnych</i>	3 343 536,74	3 520 075,22	5 080 522,82
<i>Wydatki finansowane z dotacji celowych z budżetu państwa</i>	3 784 100,28	3 919 417,92	4 410 812,42
<i>Wydatki finansowane z dotacji przedszkolnej</i>	7 000 478,62	16 204 651,51	0,00
<i>Wydatki na nagrody specjalne z okazji 250-lecia KEN - subwencja</i>	3 575 437,76	0,00	0,00
<i>Wydatki finansowane z Funduszu Pomocy dla obywateli Ukrainy</i>	15 425 524,00	17 009 143,00	24 032 678,00
<i>Wydatki na nagrody specjalne przyznane przez Kuratora Oświaty i Ministra Edukacji Narodowej</i>	24 250,00	67 409,90	77 256,00
RAZEM	33 153 327,40	40 720 697,55	33 601 269,24
<i>% zmiana wysokości wydatków w stosunku do roku poprzedniego</i>		22,83%	-17,48%

Na koniec nadmienić należy, iż oprócz wydatków wskazanych w powyższych tabelach, wykonywanych jest szereg inwestycji związanych z oświatą. Wydatki na ten cel są ponoszone w ramach budżetu Wydziału Inwestycji i przedstawiają się następująco:

- 13.921.910,10 zł – wydatki poniesione w 2023 r.
- 41.228.722,96 zł – wydatki poniesione w 2024 r.
- 16.461.539,91 zł – wydatki poniesione w 2025 r.

W ramach zadań inwestycyjnych wykonywane są m.in. modernizacje bazy rekreacyjno – sportowej przy szkołach, termomodernizacje placówek oświatowych, budowa boisk, instalacje odnawialnych źródeł energii na budynkach szkół, przebudowy pomieszczeń szkolnych, modernizacje i wyposażenie pracowni kształcenia zawodowego. Wskazane wydatki w części finansowane są ze źródeł zewnętrznych. Procentowy udział tych środków w wydatkach inwestycyjnych ponoszonych na oświatę wynosił odpowiednio:

- w 2023 r.: ok. 20%
- w 2024 r.: ok. 60%
- w 2025 r.: ok. 60%

Pozostałą kwotę stanowi dofinansowanie z budżetu Gminy.